

memo

Resultaat LPI 2018 – score Douane

1. Aanleiding

Recent is de Logistics Performance Index 2018 van de Wereldbank (WBG) verschenen. In deze index worden alle landen van de wereld vergeleken op prestaties die gerelateerd zijn aan de logistiek. Hiervoor worden zes prestatie indicatoren geanalyseerd, waaronder de indicator 'Douane'. Het MT Douane heeft gevraagd om een analyse van de score van Douane op deze index, vanwege de daling in 2018 met twee plaatsen ten opzichte van de index van 2016.

In onderstaande grafiek is de score 2018 weergegeven, in vergelijking met de regio's in de wereld die de WBG kent en t.o.v. het land dat nr. 1 in de Index heeft gescoord, Duitsland:

Datum

09-08-2018

Versienummer

1.0

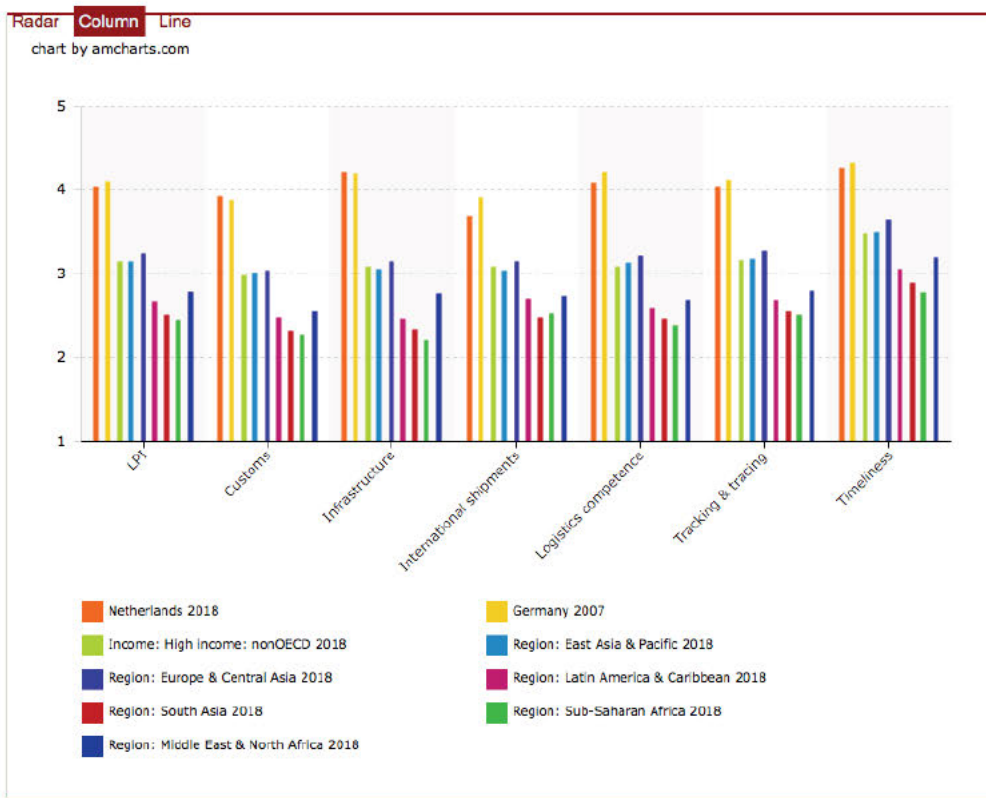
Opdrachtgever

MT Douane - Wiersema

Auteur

Frank Heijmann

Bijlage

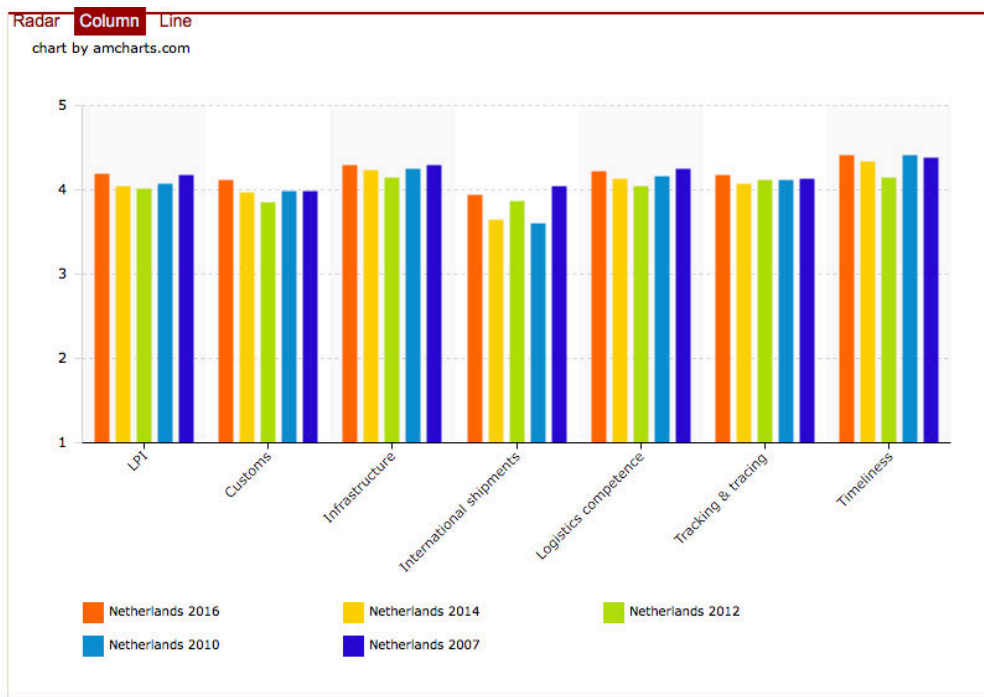

2. De Index

De index wordt door de afdeling Trade and Competitiveness van de WBG samengesteld op basis van questionnaires die in het jaar voorafgaand aan de

publicatie van deze -tweejaarlijkse- index, breed worden verspreid onder het wereldwijde bedrijfsleven. De vragenlijsten bevatten subjectieve vragen, aldus de mening van de invuller van de vragenlijst over een bepaalde indicator. Daarmee is al een belangrijk aspect over de waarde van deze index gegeven, de LPI mag niet worden gezien als een 'performance' index, omdat deze niet is gebaseerd op een absolute gemeten prestatie, maar wordt opgesteld op basis van subjectieve antwoorden op de vragen.

Nederland, inclusief de Douane, scoort al jaren hoog in deze index; uit bijgaande staat blijken de scores van sinds de index in 2007 is geïntroduceerd:

Belangrijk is om te constateren dat de verschillen in de top 10 landen zeer gering zijn. Zo scoort de nummer 1 van 2018, Duitsland, 4,09 op Douane en scoorde de nummer 1 in 2016, Singapore, 4,18, terwijl Nederland 3,92 resp. 4,12 scoort.

3. Waar wordt Douane op beoordeeld

Uit een analyse in 2015 van de vragenlijsten is naar voren gekomen, dat Douaneprestaties in grote lijnen worden beoordeeld op basis van de volgende activiteiten:

- de mate waarin bij een hoog-compliance level een hoger niveau van dienstverlening wordt verstrekt;
- de kwaliteit van Customs agencies;
- het aantal voor im/export benodigde documenten;
- het percentage fysieke controles.

Maar let wel, zoals gesteld, al deze indicatoren worden gevuld op basis van 'zachte' waarden, dus meningen van respondenten.

In bijgaande grafiek zijn enkele beoordelingselementen opgenomen, die mede de score op de indicator Douane bepalen. Voor de volledigheid is in die score de vergelijking opgenomen met het land dat de hoogste score heeft op de index. Wat daarin opvalt is dat een belangrijke wegingsfactor voor de indicator 'international shipments, te weten 'clearance time without inspection' voor NL op 2 dagen staat, terwijl deze voor Duitsland op 1 dag staat. Zoekend naar een verklaring hiervoor is hooguit als oorzaak te melden dat een of enkele marktdeelnemers eens een ervaring met Douane hebben gehad dat een vrijgave wat langer duurde. Daarbij zij opgemerkt dat de vrijgavetermijn ingeval er geen fysieke controle plaatsvindt, vrijwel geen factor van beïnvloeding is die voor de Nederlandse Douane.

Domestic LPI, Performance: Netherlands 2018

	Netherlands	Germany
Export time and distance / Port or airport supply chain		
Distance (kilometers)	48km	212km
Lead time (days)	2 days	2 days
Export time and distance / Land supply chain	N/A	N/A
Distance (kilometers)		
Lead time (days)	265km	569km
Import time and distance / Port or airport supply chain	1 days	2 days
Distance (kilometers)	N/A	N/A
Lead time (days)		
Import time and distance / Land supply chain	99km	350km
Distance (kilometers)	1 days	2 days
Lead time (days)	N/A	N/A
Shipments meeting quality criteria (%)	453km	559km
Number of agencies - exports	2 days	3 days
Number of agencies - imports	N/A	N/A
Number of documents - exports		
Number of documents - imports	82%	95%
Clearance time without physical inspection (days)	2	1
Clearance time with physical inspection (days)	1	1
Physical inspection (%)	1	1
Multiple inspection (%)	1	1
Declarations submitted and processed electronically and on-line (%)	N/A	1 days
Importers use a licensed Customs Broker (%)	N/A	1 days
Able to choose the location of the final clearance (%)	2%	2%
Goods released pending customs clearance (%)	1%	2%
	100%	100%
	100%	N/A
	80%	100%
	60%	100%

De respondenten zijn bedrijven uit de hele wereld, die in WBG-regio's zijn verdeeld. Deze regio's zijn:

East Asia & Pacific
Europe & Central Asia
Middle East and North Africa
High Income (waaronder VS en Canada)
Latin America & Caribbean
Africa
South Asia
High Income (VS-Canada- West Europa en Australië) ¹

Een respondent wordt gevraagd over zijn eigen land te oordelen, en over een aantal andere landen waarmee de respondent ervaring heeft. Vervolgens worden deze respondenten per regio opgeteld, en elke regio draagt gelijkkelijk bij aan de eindscore. De vraagstelling aan bedrijven per regio over andere landen blijkt uit de hierna opgenomen tabel.

¹ High Income is geen aandachtsregio van de WBG maar voor deze groep landen is een aparte categorie opgenomen in de index

Table A5.1 Methodology for selecting country groups for survey respondents

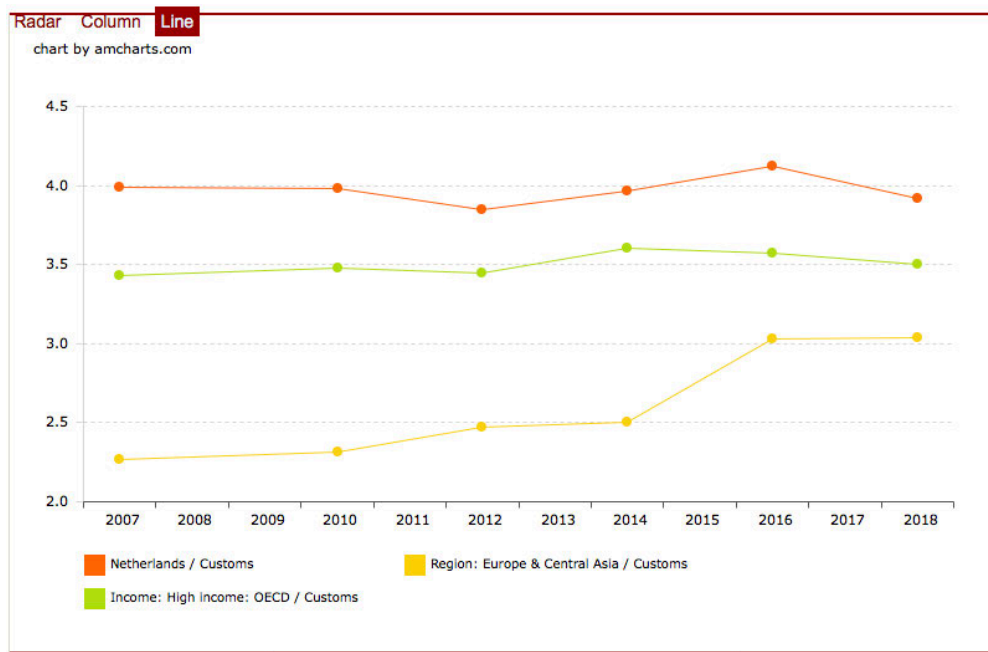
	Respondents from low-income countries	Respondents from middle-income countries	Respondents from high-income countries
Respondents from coastal countries	Five most important export partner countries + Three most important partner countries	Three most important export partner countries + The most important import partner country + Four countries randomly, one from each country group: a. Africa b. East, South, and Central Asia c. Latin America d. Europe less Central Asia and OECD	Two countries randomly from a list of five most important export partner countries and five most important import partner countries + Four countries randomly, one from each country group: a. Africa b. East, South, and Central Asia c. Latin America d. Europe less Central Asia and OECD
Respondents from landlocked countries	Four most important export partner countries + Two most important import partner countries + Two land-bridge countries	Three most important export partner countries + The most important import partner country + Two land-bridge countries + Two countries randomly, one from each country group: a. Africa, East, South, and Central Asia, and Latin America b. Europe less Central Asia and OECD	Two countries randomly from the combined country groups a, b, c, and d

Source: Logistics Performance Index 2014.

Het effect van dit systeem is, dat bedrijven die reageren vanuit de regio Pacific, even zwaar drukken op de beoordeling van een land, als bedrijven in nabij gelegen landen, die dagelijks met de Nederlandse Douane werken². Uit een analyse van de regiodetails in de index van 2014 is eerder gebleken, dat de Nederlandse Douane de absoluut hoogste score had, met een 4,4, bij de bedrijven in de regio

Europe - Central Asia en High Income (aldus binnen onze belangrijkste handelspartners), maar dat de totaal score negatief werd beïnvloed door de scores in regio's als South Asia / East Asia, landen als Australië, maar ook de eilanden in de Pacific, Filipijnen, India, allemaal landen en gebieden waarmee Nederland relatief weinig zaken doet.

Vergelijk je de score van de Nederlandse Douane met vergelijkbaar ontwikkelde landen, in de categorieën Europa en High Income, dan scoort Douane Nederland over de gehele linie erg hoog.

4. Invloed op de index

Naar aanleiding van de index 2014 heeft Douane in 2015 een bezoek gebracht aan de Wereldbank in Washington om meer informatie te verkrijgen over de achtergrond van de analyses, maar ook om te bezien of er nieuwe indicatoren kunnen worden geïmplementeerd om het geringe onderscheid in de indicatoren

² De actuele score Douane Nederland per regio is inmiddels (onderhands) opgevraagd bij de Wereldbank.

binnen de top scorende landen te vergroten. Na het bezoek aan de WBG is hierover nog meermaals overleg gevoerd met prof. Lauri Ojala, de wetenschappelijk directeur van de Index, hoogleraar bij de universiteit van Turku. Douane Nederland heeft gepoogd om naast de indicatoren die nu in de vragenlijsten worden gepeild, zachte indicatoren op te laten nemen, zoals klantgerichtheid, transparantie, werken op basis van vertrouwen, etc.

Dat traject heeft helaas niet tot de gewenste aanpassingen van de vragenlijsten geleid, niet omdat vanuit wetenschappelijk optiek daarvoor geen interesse zou bestaan, maar binnen het management van de afdeling Trade Facilitation and Competitiveness van de WBG is toen geoordeeld dat de index is bedoeld om ontwikkelingslanden, waarop het werk van de WBG zich richt, te stimuleren tot het doorvoeren van verbeterprogramma's. Dat de index vervolgens vanzelf wordt aangevoerd door een top van ontwikkelde landen die 'strijden' binnen een top 10, betekent, aldus de WBG, niet dat de index erop is gericht een onderscheid in die goed presterende landen aan te brengen.

5. Concrete actie – perceptiebeïnvloeding

Nu aldus de index en methodiek niet kunnen worden gewijzigd, is het belangrijk vast te stellen of en zo ja welke invloed dan wel kan worden uitgeoefend op de score in de index, als dit al wenselijk wordt geacht³. Om de score positief te beïnvloeden is, in de wetenschap dat percepties een belangrijk deel van de score bepalen, beïnvloeding van deze perceptie aldus erg belangrijk en dan dus m.n. in de landen en regio's die relatief weinig effectief zaken doen met Nederland, immers de partijen die wel Nederlandse ervaring hebben, zullen de vragen beantwoorden vanuit hun eigen ervaring.

Perceptiebeïnvloeding is mogelijk door aanwezigheid op events, publicaties, een goede website, etc. Op dat terrein valt er voor Douane nog veel te winnen.

Aan events wordt tegenwoordig vanuit Douane meer actief invulling gegeven, op basis van de door het MT Douane in maart 2018 herziene nota handelsmissies.

Voor publicaties, bv resultaten van onderzoeken van studenten is een website in de lucht van het netwerk Trade Compliance van de topsector logistiek⁴. Die website wordt weinig of niet gebruikt, terwijl deze een optisch modern vormgegeven en onafhankelijk medium biedt voor publicatie van de belangrijke resultaten van de Nederlandse samenwerking tussen overheid, bedrijfsleven en wetenschap. Het gebruik van deze website kan worden gestimuleerd, door deze te laten benutten voor publicaties van het Overleg Douane Bedrijfsleven, een soort eigen website van het National Committee on Trade Facilitation. Een voorstel hiertoe kan worden voorgelegd aan het ODB. Ook kunnen de universiteiten en hogescholen die Douane tot hun vakgebied rekenen, studenten stimuleren hun rapportages hierop te publiceren.

De kwaliteit van de Engelstalige douanewebsite ondermaats en deze is, door de gekozen structuur binnen de omgeving van de Belastingdienst, in sommige delen van de wereld volstrekt niet toegankelijk⁵. Ook is de informatie op de website te beperkt. Vernieuwende concepten als RIT, JIC, voorafaangifte, worden via het internet van Douane amper gedeeld met de wereld, terwijl die juist de innovatiekracht van Nederland tonen en aldus de perceptie positief kunnen beïnvloeden. Bedrijven vinden nu niet wat ze zoeken en naar enkele belangrijke

³ Enerzijds kan immers worden gesteld dat de index 'maar' een scorelijst is, tegelijkertijd leert de ervaring dat internationale ondernemingen zich in hun vestigingskeuzen wel laten beïnvloeden door deze en vergelijkbare internationale scorelijsten

⁴ <http://www.kennisdlogistiek.nl/kennisboxen/trade-compliance-en-border-management>

⁵ De URL van www.douane.nl is ondergebracht in de URL van de Belastingdienst en daardoor dermate lang, dat is gebleken dat deze voor internet in enkele Zuid Amerikaanse en Aziatische landen geblokkeerd is. Aan meldingen daarover aan Belastingdienst websitebeheer is tot heden geen gevolg aan gegeven.

(<https://www.belastingdienst.nl/wps/wcm/connect/bldcontenten/belastingdienst/customs/customs>)

informatiebronnen wordt niet verwezen⁶. Het is van groot belang om die website professioneel vorm te geven en bij te houden, in het Engels, immers zelf diegene die nu iets over Douane Nederland zou willen bekijken op internet, is daartoe amper in staat.

Nederland moet aldus meer zijn gezicht laten zien in de regio's waar Nederland laag scoort. Als de ontwikkelingen worden bekeken van andere landen in de top 10, dan kan daarin worden vastgesteld dat de Scandinavische landen zeer hoog scoren. Maar, begonnen met Finland, zijn daar in het verleden zeer gerichte 'performance' programma's ontwikkeld, waarbij ook de landen zijn benaderd in regio's waar die landen minder goed scoorden. Dat heeft positief effect gehad.

6. Tenslotte

De hoge score van Duitsland, langjarig op alle gebieden, ook Douane, heeft zeer waarschijnlijk een geheel andere achtergrond in de analyse. Tot de top 10 grootste logistieke dienstverleners ter wereld behoren Duitse ondernemingen, zoals DHL, Kuhne & Nagel, DB Schenkers, die een wereldwijde dekking hebben. Duizenden kleinere ondernemingen zijn voor hun opdrachten afhankelijk van die partijen, waardoor enerzijds zelfs in de verste uithoek van de wereld Duitsland bekend is, en vanwege de relatiebelangen deze relatie als snel als goed wordt gekwalificeerd. Die economische belangen zijn, aldus ook prof Ojala enkele jaren geleden, niet uit de index te verwijderen. Het onderscheid tussen Duitsland en Nederland is marginaal, zoals uit deze grafiek blijkt:

6 Een meetelement van de Trade Facilitation Index van de VN is bijvoorbeeld of het publiek op de douanewebsite inlichtingen kan vinden over rechtsingangen m.b.t. bezwaar en beroep. Beroepsprocedure staan op www.rechtspraak.nl. Een link naar die website vanuit de douanewebsite is toereikend om voldoende op deze vraag te scoren, maar Belastingdienst websitebeheer geeft geen gevolg aan dat verzoek, omdat dit niet past binnen de structuur van de website.